

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 28300-04-12 רווה ואח' נ' " מעריב " ואח'

תיק חיצוני:

לפני כב' השופטת הבכירה ריבה ניב

1. דקלה רווה

2. רויטל טודרוס

תובעות

ע"י ב"כ עו"ד שחר בוטון

נגד

1. " מעריב " - הקפאת הליכים

2. אבי משולם

נתבעים

3. עמרי מניב

ע"י ב"כ עו"ד עמית דולב

פסק דין

- 1
 - 2
 - 3
 - 4
 - 5
 - 6
 - 7
 - 8
 - 9
 - 10
 - 11
 - 12
 - 13
 - 14
 - 15
 - 16
 - 17
 - 18
 - 19
1. התובעות הקימו את אתר האינטרנט "הורים ממליצים" שמטרתו להביא לידיעת ההורים את הנעשה בגני הילדים שבהם שוהים ילדיהם.
 2. ביום 27.11.11 פורסמה בעתון "מעריב" כתבה פרי עטו של עמרי מניב (נתבע מס' 3) הנושאת את הכותרת "סיירת הריגול של ההורים המודאגים". בכותרת המשנה נכתב: **"מעקבים אחרי גננות, הצעות חשאיות לגן ואתר אינטרנט שבו מרוכזים הממצאים המפלילים – כל אלה הם חלק מהפעילות של קבוצת הורים לילדים בגנים שעליהם אין פיקוח"**. לכתבה נלוו תמונות אילוסטרציה שצולמו ע"י התובעת 2 לבקשת הנתבע 3, אשר לא ציין את שמה של הצלמת לידן. בתביעה יחסו התובעות לעיתון, לעורכו הראשי ולכותב הכתבה הוצאת לשון הרע ועתרו לחיובם בסכום של 100,000 ₪. לטענת התובעות, הוצגו בכותרת הכתבה וכותרת המשנה שלה באור שלילי, כמרגלות וברמיזה כאילו הינן עוסקות במעשים שאינם חוקיים.
 3. טענות התובעות: התובעות טוענות כי כותרת הכתבה מציגה מצג שווא כאילו הקימו סיירת ריגול. לשיטתן השימוש במילה "ריגול" יש בו קונוטציה שלילית הנושקת לעבירה פלילית ואף בכתבה עצמה מייחס הכותב "פעולות גרילה" להורים ולבעלות האתר.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 28300-04-12 רווה ואח' נ' " מעריב " ואח'

תיק חיצוני:

- 1 לטענתן, הורים אשר תהו וביקשו לבדוק את ההתנהלות בגן הילדים של ילדיהם אינם
- 2 מרגלים שנוקטים בפעולות גרילה או במעשים פליליים.
- 3 זאת ועוד, האתר, בשעה שהוקם, שם לו למטרה לשתף פעולה עם הגנים והארגון המאגד
- 4 אותם, בעוד שהכתבה והאמור בה סיכלו לחלוטין את שיתוף הפעולה עם הארגון אשר ניתק
- 5 את הקשר עמן.
- 6 הלכה למעשה, כך טענו, לאחר הכתבה חדל האתר לפעול במטרתו המקורית, החיובית.
- 7 באשר לתמונות, טענה התובעת הצלמת כי הן נשלחו לנתבע כתמונות המחשה שאינן קשורות
- 8 לצילומים חשאיים שצולמו ע"י ההורים, כפי שנכתב, אלא בתיאום עם הגנת ובאישורה.
- 9
- 10 4. התובעות מודות כי הן שיצרו את הקשר עם הנתבעים כמו גם עם עיתונים אחרים שאף לא
- 11 אחד מהם שינה וסילף את העובדות כפי שעשו הנתבעים. לגרסתן, להודעה לעיתונות צירפה
- 12 קליפ שהוגדר "קליפ שנערך באופן הומוריסטי למדי", בעוד שהכתב השמיט את העובדה
- 13 שהדברים נלקחו מסרטון הומוריסטי והפך זאת לריגול בזמן אמת.
- 14 לטענת התובעת הפכו הנתבעים אתר שמטרתו חיובית, שהוקם להסיר דאגה מליבם של
- 15 הורים מודאגים ולספק להם מידע, והמלצה על הגנים השונים לאתר שלילי, אשר הוצג
- 16 באופן שפגע בתובעות ובאתר שהקימו.
- 17
- 18 5. לטענתן, לאחר פרסום הכתבה התקשרו מפרסמים שונים ובעלי עניין לתובעות וזעמו על
- 19 האתר. משכך, דרשו הן מהנתבעים את התנצלותם. יום למחרת פורסמה הבהרה, אולם
- 20 לשיטתן לא פורסמה הבהרה זו בהיקף במיקום ובגודל הכתבה המקורית ואף לא בדרך של
- 21 התנצלות.
- 22
- 23 6. לגרסת התובעות, נאלצו לדלג מתחנת רדיו למשנה להסביר שאין הן מנהלות אתר ריגול.
- 24 לטענתן, לא נקט הכתב באמצעים סבירים לבדוק אם תוכן הכתבה שהינו מתכון לפרסם הינו
- 25 אמת. לפיכך, אין ספק "כי הנתבעים כולם הפרו חובה חקוקה. פרסמו כנגד התובעות והאתר
- 26 שהן מנהלות, פרסום משפיל, פוגעני ושאינו אמת".
- 27 בכתב התביעה, התובעות עתרו לחייב הנתבעים מכוח חוק איסור לשון הרע תשכ"ב – 1965,
- 28 סעיפים 35,36 לפקודת הנזיקין, שעה שהתרשלו כלפי התובעות וכלפי האתר שניהלו ואף
- 29 השמטת קרדיט צילום לו זכאית התובעת 2.
- 30
- 31

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 28300-04-12 רווה ואח' נ' " מעריב " ואח'

תיק חיצוני:

- 1 טענות הנתבעים 7.
- 2 הנתבעים טענו כי קיבלו מהתובעות את "ההודעה לעיתונות" שניסחו. לטענתם, אין בכתבה
3 משום הוצאת לשון הרע. לגרסתם, פנו אליהן התובעות מספר פעמים ויצרו את הרושם כי
4 אכן הורים המשתפים פעולה עם אתר האינטרנט שלהן, מנהלים מעקב אחרי פעילותם של
5 גני הילדים והדבר אף מוצא ביטוי באתר עצמו: **"מה עושים הורים מודאגים כי לוודא
6 שילדיהם מקבלים את הטיפול הטוב והחס ביותר בגני הילדים? בימים אלה, כאשר שלבי
7 ההסתגלות לגני הילדים החדשים בשיאם, אתר הורים ממליצים יצא לצלם הורים וילדים
8 המספרים כיצד ניסו "לבדוק" בעצמם את הגננת שלהם וחזרו עם ממצאים משעשעים
9 וכמובן – מוכרים. הורים מטפסים על הגדרות כדי להציץ לחצר הגן, הורים שמגיעים
10 בהפתעה במהלך היום ואפילו כאלה שמחכים שעות מתחת לגן כך כדי לנסות ולשמוע מה
11 מתחולל שם בפנים".** לשיטתם, התיאור שנתן האתר עצמו מלמד על המעקבים של הורים,
12 פעולה, שהתובעות הסכימו עם נתבע 3 כי תובלט בכתבה.
13
- 14 8. התמונות שסופקו ע"י התובעות, הנראות כאילו צולמו מבעד לחרך או חריץ, כמו גם
15 הציטוטים מהקליפ: **"בעלי היה נתלה על החלון ומסתכל עד שהילדים היו מגלים אותו
16 וצועקים 'הנה אבא של אופיר'"** ועוד, מלמדים שהתובעות ידעו ואישרו מראש את הצגת
17 הדברים בכתבה, שפורסמה, כאמור לבקשתן.
18
- 19 9. זאת ועוד, לטענת הנתבעים, משפנו אליהם התובעות, הסכימו ופרסמו למחרת ידיעה נוספת
20 המבהירה שאין באתר קטגוריה של ריגול, ואיינו בכך כל נזק עתידי. הנתבעים טוענים כי
21 נושא הכתבה הוא ניסיונות ההורים לפתור את בעיית העדר הפיקוח בגנים פרטיים וגישתה
22 לאותם הורים הינה חיובית.
23 לטענתם, הוציאו התובעות דברים מהקשרם, וייחסו לעצמן "פעולות גרילה" אשר יוחסו
24 בכתבה להורים.
25
- 26 10. כך גם טענו כי מלחמת ארגוני הגנים והגננות בפורום ההורים קדמה לכתבה. עוד טענו כי
27 התובעות חשפו עצמן במודע לכתבה, שתוכנה אמת, ושהיה עניין ציבורי בפרסומה.
28 לשיטתם, גם אם יש בכתבה משום הוצאת לשון הרע, עומדות להן ההגנות הקבועות בחוק
29 איסור לשון הרע ו/או בפקודת הנזיקין.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 28300-04-12 רווה ואח' נ' " מעריב " ואח'

תיק חיצוני:

1 עוד טענו כי הפרסום נעשה בתום לב, כמשמעו בחוק איסור לשון הרע, וכי לתובעות לא נגרם
2 כל נזק. לחילופין טענו כי התובעות, באשמן התורם, גרמו לנזק, אם נגרם כזה, ותרומתן
3 מגעת לכדי 100%.

4

5 **דיון:** 11.

6 סיכומי התובעות פתחו בהגדרת המחלוקת: **"השאלה אשר בית המשפט אמור לשאול את**
7 **עצמו בתיק זה הינה פשוטה – מה דינו של עיתונאי אשר מתאר אתר אינטרנט בצורה**
8 **שגויה לחלוטין החוטאת לחלוטין למטרותיו ולמהות? האם התנהלות זו עולה כדי רשלנות?**
9 **לדידנו ברור כי התשובה חיובית. בנוסף – האם האמירות הבוטות בכתבה עולות כדי לשון**
10 **הרע"**

11 ס' 1 לחוק איסור לשון הרע תשכ"ה – 1965 [להלן: **"החוק"**], קובע כי לשון הרע הוא דבר
12 שפרסומו עלול להשפיל אדם, לעשותו מטרה לשנאה, לבוז או ללעג, לבזותו או לפגוע בעסקו
13 או במשלח ידו. לשיטת התובעות, כותרת הכתבה **"סיירת הריגול של ההורים המודאגים"**
14 ואף כותרת המשנה שלה (ר' ס' 2 לעיל) ממשילה את התובעות למרגלות ומרמזת, במילים
15 **"ממצאים פליליים" רמיזה בוטה כלפיהן.**

16

17 12. אינני סבורה כי כך הוא. המבחן הקובע, כידוע, הינו המבחן האובייקטיבי, כיצד יפורש
18 הכתוב ע"י **"האדם הסביר"** הקורא אותו, ולעניין זה אין לנסות ולפרש את הפרסום במגמה
19 להחמיר עם המפרסם או להקל עמו, ואולם אין צורך **"לדקדק** בציציותיו של הפרסום
20 הפוגע" (שנהר, דיני לשון הרע, עמ' 110, 3199/93 קראוס נ' ידיעות אחרונות בע"מ, פד' מט'
21 (2) 854, 843).

22

23 13. הנני מקבלת את טענת הנתבעים כי הביטויים **"ריגול"** או **"ממצאים פליליים"** אינם
24 מיוחסים לתובעות דווקא אלא להורים המוסרים ממצאיהם לאתר ובהקשר הדברים יבין
25 הקורא הסביר גם יבין כי הריגול, דהיינו המעקב, בא לשרת מטרה חיובית.
26 כך למשל נשאלה התובעת 1:

27 **ש. "אני דואגת לבני שנמצא בגן ויש לי חשש כאילו הגננת מתעללת בו, אני בא ומציץ מעבר**
28 **לגבר. האם אני עושה מעשה לא חוקי?"**

29 **ת. "אני לא בקיאה בחוק. עפ"י מה שאני יודעת, לרגל, להציץ או לצלם בנסיבות שתיארת,**
30 **אני לא רואה בעיה בכך. אני לא יכולה לשפוט."**

31

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 28300-04-12 רווה ואח' נ' " מעריב " ואח'

תיק חיצוני:

14. זאת ועוד, בגוף הכתבה נכתב כך:
- 1 "לעומת זאת, בישראל מצב הדברים עגום למדי. הצעת חוק של זבולון אורלב (הבית
2 היהודי) שמבקשת להכניס את הגנים והמשפחתונים לילדים בני שלושה חודשים עד
3 שלוש שנים תחת פיקוח ותקציב, נתקלה בהתנגדות גדולה מצד ארגון הגנים הפרטיים.
4 לפני חצי שנה נחלה הצעת החוק מפלה נוספת בעיקר בשל התנגדות משרד האוצר. לפיכך,
5 לנוכח הדאגה הגדולה לילדים, החליטה קבוצת הורים לעשות מעשה: הם הקימו אתר
6 אינטרנט תחת השם "הורים ממליצים", שבו החלו להעלות המלצות לגנים ולגננות ברחבי
7 הארץ. לצד ההמלצות החיוביות, קיימת באתר קטגוריה נוספת: דיווחים על מעקבים
8 ופעילות גרילה של הורים באזור הגן.
9 מקימות האתר, האימהות דקלה רווה ורויטל טודרס פעלו בדרכים שונות במטרה לעודד
10 הורים מודאגים ולהביא דיווחים חמים מהשטח. הורים "מרגלים" רבים סיפרו על חווית
11 הריגול בסרטונים שהועלו לאתר. באחד הסרטונים מספרת אימא: "לבשתי כובע, משקפי
12 שמש, ממש כמו בלש. הסתתרתי ומצאתי איזה פתח קטן וחריץ". אם נוספת דווחה כי
13 "בעלי היה נתלה על החלון שם ומסתכל לגן". הדיווחים על מקרי ריגול נוספים מגיעים
14 מדי יום לאתר. בעקבות הדברים, יצאו ארגוני הגנים והגננות למאבק בפורום הורים,
15 החרימו את הסרטונים וקראו להפסקת הפעילות המחתרנית".
16
17
15. עינינו הרואות, כותב הכתבה מבקר את אי הפיקוח הרגולטורי ומציג את פעולות ההורים
18 כקורח המציאות מבלי ליתן לה נופך שלילי, או פלילי, כנטען ע"י התובעות.
19 משכך, גם אם אין הכותרת ו/או כותרת המשנה משקפת באופן מדויק את תוכן הכתבה,
20 ולעניין זה פנים לכאן ולכאן, סברתי, כי בהקשר הדברים אין הן מהוות הוצאת דיבה.
21
22
16. גם אם יהא מי שסבור כי השתיים, הכותרת וכותרת המשנה, או איזו מהן, מהוות הוצאת
23 לשון הרע, כמשמעותה בסעי' 1 לחוק, לטעמי, עומדות לנתבעים הגנות מפניה: ס' 14 לחוק
24 קובע כי אם הדברים שפורסמו הינם אמת, והיה בפרסום עניין ציבורי, מוגן המפרסם מפני
25 העוולה. עוד נקבע שם כי "ההגנה זו לא תישלל בשל כך שלא הוכחה אמיתותו של הרט
26 לוואי שאין בו פגיעה של ממש".
27
28
17. התובעות, שביקשו לקדם את האתר (מבלי לציין הוא נושא אופי מסחרי), הן שניסחו את
29 ההודעה לעיתונות שנשלחה לנתבע 3. הנוסח אמנם לא פורסם כלשונו, אולם תוכנו תואם את
30 הכתוב: "בימים אלה, כאשר שלבי ההסתגלות לגבי הילדים החדשים בשיאם, אתר הורים
31

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 28300-04-12 רווה ואח' נ' " מעריב " ואח'

תיק חיצוני:

- 1 ממליצים יצא לצלם הורים וילדים המספרים כיצד ניסו "לבדוק" בעצמם את הגננת שלהם
- 2 וחזרו עם ממצאים משעשעים וכמובן – מוכרים.
- 3 הורים מטפסים על הגדרות כדי להציץ לחצר הגן, הורים שמגיעים בהפתעה במהלך היום
- 4 ואפילו כאלה שמחכים שעות מתחת לגן רק כדי לנסות ולשמוע מה מתחולל שם בפנים".
- 5
- 6 בדוא"ל ששלחה התובעת 2 לכתב, הוסיפה שני ציטוטים מהקליפ ששימש בסיס לצילומים: 18.
- 7 "בעלי היה נתלה על החלון ומסתכל עד שהילדים היו מגלים אותו וצועקים הנה אבא של
- 8 אופיר", "גיא היה אחראי על ביקורות פתע ובחודש הראשון היה מגיע בערך משעות
- 9 הצהרים לגן ויושב מתחת לגן בערך חצי שעה עד שעה".
- 10 סיפורים אלה, שהינם סיפורים אמיתיים, משתקפים בכתבה, וגם אם אין הדברים מדויקים
- 11 בתכלית הזהות, הנני סבורה כי אי הזהות יכולה להתחשב כזוטי דברים, ובלשון אחרת,
- 12 כ"פרט לוואי שאין בו פגיעה של ממש" כלשון ס' 14 סיפא.
- 13
- 14 ס' 16 (א) קובע כי "הוכיח הנאשם או הנתבע שעשה את הפרסום באחת הנסיבות האמורות 19.
- 15 בס' 15 ושהפרסום לא חרג מתחום הסביר באותן נסיבות, חזקה עליו שעשה את הפרסום
- 16 בתום לב".
- 17
- 18 הנתבעים טענו כי עומדת להם אף הגנת תום הלב כמשמעותה בס' 16 (א), בין היתר נטען על 20.
- 19 ידם כי המניעים לפרסום היו טהורים. "משמעות המונח "תום לב" שבסעיף 15 לחוק איסור
- 20 לשון הרע אינה זהה למשמעות מקובלת זו של המונח, במקרים מסויימים מותנה תום הלב
- 21 בתנאים שאינם נוגעים בהכרח למניעים טהורים, להגינות וליושר. לפיכך, יתכנו מקרים
- 22 שבהם יקבע שהפרסום לא נעשה בתום לב למרות שאיש לא ייחס למפרסם חוסר יושר או
- 23 כוונה רעה". (שנהר, עמ' 260). מכאן, שהטענה כי הכתבה לא נועדה לפגוע בתובעות, דהינו,
- 24 כוונתו ומניעיו של המפרסם יכולים להיות רלוונטיים לעניין כפל הפיצוי הסטטוטורי (ס' 7
- 25 א' לחוק) הדורש כוונה "לפגוע", אך אין בה, לכשעצמה כדי לבסס את חזקת תום הלב.
- 26
- 27 לטענת הנתבעים, חלות עליהם חלופותיו השונות של ס' 15. לטעמי, אף לא אחת מהחלופות 21.
- 28 רלוונטית לעניינינו: הכתבה הינה אינפורמטיבית ואין היא מהווה ביקורת ואף לא הבעת
- 29 דיעה כלשהי, לא היתה חובה חוקית, מוסרית או חברתית של ממש לפרסמה, אלא עניין
- 30 עיתונאי גרידא.
- 31

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 28300-04-12 רווה ואח' נ' " מעריב " ואח'

תיק חיצוני:

22. הנתבעים העלו בכתב הגנתם את הגנת ס' 4 לפקודת הנזיקין, החל מכוח ס' 7 לחוק. משכך, 1
לשיטתם, "אדם בר דעת ומזג כרגיל לא היה מגיש תביעה בנסיבות שהוכחו". 2
בהעדר הכחשה לטענה, ואף לגופה של טענה, מטעמים של מדיניות שיפוטית, הנני מקבלת 3
את הטענה. 4
מאידך, הטענה ל-"הסתכנות מרצון" לפיה חשפו עצמן למצב הדברים שגרמו לנזק, אינה 5
מתקבלת, למרות שלא זכתה להתייחסות התובעות. 6
7
23. הנתבעים טענו כי לתובעות לא נגרם כל נזק ולפיכך אין לפסוק להן פיצויים. הפיצוי הנתבע 8
ע"י התובעות (50,000 ₪ לכל אחת מהן) איננו דרוש הוכחת נזק. די בכך שביהמ"ש שוכנע כי 9
אכן הוצאה לשון הרע כנגד התובע, כדי שיהא רשאי לפסוק לזכותו פיצוי סטטוטורי בגין 10
הפגיעה, ללא הוכחת נזק. הואיל ולא מצאתי כי הנתבעים אכן הוציאו לשון הרע כגד 11
התובעות – אין צורך לדון בסעיף זה. 12
13
24. עם זאת, אציין כי לו הייתי מוצאת לשון לפסוק פיצוי כלשהו, היה מקום להקלה בסכום, בין 14
היתר עקב ההבהרה שפורסמה יום למחרת. 15
16
25. ס' 35 לפקודת הנזיקין דורש קיומם של התרשלות, נזק וקשר סיבתי ביניהם. נראה כי 17
התובעת זנחו בסיכומיהן עילת תביעה זו. גם אם לאו, לטעמי, לא הוכחו התובעות את 18
התרשלות הנתבעים ו/או את הנזק שנגרם. 19
20
26. לעניין זה, מפנה ב"כ התובעות לתפקידו של העיתונאי, קודם שפרסם את כתבתו. 21
כאמור, סברתי כי מכיון שהכתבה נכתבה בשיתוף פעולה עם התובעות ובאישורן ובאמצעות 22
ההודעה לעיתונות ששלחו לנתבע 3- גם אם לא מילא את תפקידו באחריות הנדרשת (וספק 23
בעיניי אם כך הוא) תרומתן מאיננה את "אשמו". 24
25
27. נותר לדון בשאלת הקרדיט – צויין שמה של התובעת כצלמת התמונה שצורפה לכתבה. 26
לגרסת הנתבע 3, לא ידע כי התמונה צולמה על ידיה וסבר כי היא נלקחה ממאגר כלשהו. 27
אין רגלים לסברה זו שכן עפ"י העדויות, תיאמה התובעת את הצילומים עם גננת הגן, ואף 28
יידעה את הנתבע בקשר לכך ובקשר לאישור הנדרש על ידיה. יש לפסוק לתובעת פיצוי בגין 29
כך. 30
הואיל ועילות התביעה העיקריות נדחו, הנני קובעת כי גובה הפיצוי בגין הקרדיט לתמונה 31
הוא כגובה ההוצאות האמורות להיות מוטלות על התובעת (7,000 ₪). 32

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 12-04-28300 רווה ואח' נ' " מעריב " ואח'

תיק חיצוני:

התביעה נדחית.

עפ"י האמור לעיל, אין צו להוצאות.

ניתן היום, ט' חשוון תשע"ה, 2 בנובמבר, בהעדר הצדדים.

ריבה ניב, שופטת בכירה

הוקלד על ידי ס. אורלי